

: Posamezna številka 6 vinarjev :

„JUTRO“ izhaja vsak dan — tudi ob nedeljah in praznikih — ob 3. zjutraj, ob ponedeljkih ob 10. dopoldne. — Naročnina znaša: v Ljubljani v upravnistvu mesečno K 1 20, z dostavljanjem na dom K 1 50; s pošto celoletno K 20,—, polletno K 10,—, četrtletno K 5,—, mesečno K 1 70. Za inozemstvo celoletno K 30,—.

Telefon številka 303.

JUTRO

NEODVISEN POLITIČEN DNEVNIK.

: Posamezna številka 6 vinarjev :

Uredništvo in upravnistvo je v Frančiškanski ulici 8. Opisni se pošiljajo uredništvu, naročnina upravnistvu. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo, rokopisi se ne vračajo. Za oglase se plača: peti vrsta 15 v, osmrtnice, poslana in zahvale vrsta 30 v. Pri večkratnem oglašanju popust. Za odgovor je priložiti znamko.

Telefon številka 303.

Nasim cenjenim izvenljubljskim naročnikom.

Naročnina znaša celoletno K 20,—, polletno K 10,—, četrtletno K 5,— in mesečno K 1 70. To je sicer napisano na čelu lista, ali mnogi pošiljajo po K 1 50 in hočejo, da se jim za to ceno pošilja list cel mesec.

Plačuje se naročnina povsod vnaprej, kar je tudi edino pravilno. Na naročila brez istočasno vpslane naročnine se v bodoče sploh ne bomo mogli več ozirati.

Sploh prosimo naše cenjene naročnike, da bi se držali pri plačevanju naročnine reda, ker s tem olajšajo nam delo, njim se pa ni treba bati, da bi jim bilo pošiljanje lista, ako ne bi bila plačana naročnina, ustavljeno. Naglašamo to sedaj, ker je blizu 10. dan v mesecu, ko ustavimo pošiljanje lista vsem onim, ki do tega dneva ne podaljšajo naročnine.

Upravnistvo „Jutra“.

Misli o kulturi.

So nekateri ljudje, ki trdijo, da je kultura samo ena. Mislijo menda pri tem na gotovo stopinjo razvoja, ki ga narod kot skupina v kaki dobi doseže. Mi pa lahko govorimo o dveh kulturah: o duševni in gmotni kulturi. Kakor imamo imamo danes duševne in prirodne vede, kakor človek obstoji iz duha in telesa, kakor gotovo živimo od dela svojih rok in od plodov zemlje, ter ob enem čutimo in mislimo, tako gotovo moremo govoriti o duševni in gmotni kulturi. Ako hočemo govoriti o kulturi, moramo najprej določiti, kaj je kultura sploh. Naleteli bi tu na razne definicije. Nam pa pomeni kultura ono živo silo, ono energijo, ki jo združuje v sebi gotova stopinja razvoja, ki hoče tvoriti in se razvijati dalje. Kultura, ki ni plodovna in nima v sebi življenja je mrtva in spada samo še v zgodovino. Polje, ki ne rodi, človek, ki ne dela, družba, ki se ne razvija — vse to je kultura le negativnega pomena. Ako hoče kultura imeti svojo vrednost mora imeti tudi svoje vrednote. Te vrednote imajo za vselej svoj pomen in dajejo vrednost tudi že preživeli kulturam. Take vrednote so vse one pridobitve starejših narodov, ki so imele pomen pri poznejšem razvoju človeštva. Svoje vrednote so nam zapustile vse dobe: grška, rimska, krščanstvo, srednji vek, renesansa, prosvi, ljarstvo, revolucija i. dr. Današnja doba, ki je v svojem bistvu historična, predvsem ocenjuje one vrednote in hoče v njih podati podlago nadaljnjega razvoja. Kakor gotovo poleg tega, da jasno tudi čutimo in mislimo, tako je tudi duševna kultura potreba človeka oziroma družbe prav tako, kakor materijalna kultura. Kakor nam daje naše mišljenje, čutenje naše duševno življenje sploh smisel v pozemskem bitvanju, tako mora dajati duševna kultura narodu smisel življenja, mora ga dvigati k višjim ciljem, mora vzgajati in spopolnjevati človeka in mora tvoriti ono silo, katere odmev je vsak posameznik in mora nekako v sebi združevati čustva in misli vseh. Je to nekako duševno življenje naroda.

Kakor pa človek ne živi sam, ampak v družbi, tako tudi narod ne

more živeti sam, ampak ga obdajajo drugi narodi. Njegova materijalna kultura mora stati na isti stopinji sosednjega naroda, če neče, da postane delavec svojega sosedja, jednako mora rasti njegova duševna kultura v toliko, da v lastnem jeziku obvlada razmerno toliko, kakor njegov sosed. Dočim mi radi sprejemamo pridobitve na polju materijalne kulture od drugih narodov, odklanjajo gotovi ljudje naval duševne kulture od tujine, češ da ni narodna, ker ni katoliška, verska. Ako priznamo torej dvojno kulturo, moramo določiti njih medsebojno razmerje. Mens sana in corpore sano, je bil stari pregovor, po katerem se je hotelo vzgajati človeka. Moderna pedagogika smeri za istim ciljem. Harmonija duše s telesom to je nekako popolnost človeka. Ako pogledamo debeluh, ki skrbi le za svoje telo in nima smisla za nič višjega, pravimo mu materijalist, nasprotno nam je žal učenjaka, ako trpi njegovo telo vsled preobilega duševnega dela. Jednako bi bilo pri narodu, kjer bi bila zanemarjena duševna kultura, opaziti materijalizem in egoizem. dočim bi narod, ki bi pri se predal fantastičnim sanjarjam, izgubil tla pod seboj in bi gospodarsko poginil. Harmonija, je torej tudi tukaj ideal, ki ga mora skušati vsak narod doseči. Vidimo vendar, da gre tudi tukaj razvoj svoja pota in v tem leži vprašanje, kako vplivata obe kulturi druga na drugo. Zdi se, da je duševna kultura posledica materijalne kulture. Šele ko se je ugodno razvilo gospodarsko stanje, je prinesel ta razvoj seboj potrebo duševne kulture. Zato govorimo o kulturnih in nekulturnih narodih, kar pa ni prav. Govoriti bi morali k večjemu o nekulturnih ali prirodnih narodih, kajti gotovo stopinjo kulture ima vsak narod. Narod postane kulturen, kakor hitro uredi svoje družabne razmere, svoje religije, svoje šege in postave. S tem začne svoje družabno življenje in razvoj. To pa se zgodi, ko se narod ustanovi na svojem ozemlju in vzraste njegova materijalna kultura: s tem pride potreba da se ustanovi razmerje posameznikov med seboj, posameznika in celote in celote napram sosednjim celotam. Nadaljni razvoj pelje k spopolnjenju jezika in pisave, s čimer nastanejo listi in

knjige. Človek se razvija in spopolnjuje in hoče premagati in si po volji urediti materijalni svet okoli sebe in duševni svet nad seboj. Čim ugodnejša je lega zemlje tem bolj se razvije duševna kultura, kakor nas uči zgodovina, čim bolj raste bogatstvo, tem bolj raste veda in umetnost. V tem pravijo, da je že kuhinja zelo karakteristična za kulturo svoje dobe. Življenje in potreba je učila človeka misliti, izkušnja ga je učila delati, postajal je bolj in bolj vladar nad tem, kar je vladalo nad njim. Toda ravno z rastočo materijalno kulturo je rastle tudi potreba po duševni kulturi. Kakor mu ni več zadoščalo to, kar mu je nudila priroda v hrano, ampak, si jo je skušal napraviti sam po svojem okusu, tako mu niso več zadoščale prirodne krasote, ampak si jih je tvoril sam. Našel je v njih svoje posebno veselje.

Tako je šel torej razvoj od začeta. Ako pogledamo Grke, vidimo takoj ugodnost lepe njih dežele, ki je pospešila njih brzi kulturni razvoj. Ko je v perzijskih vojskah vzraslo njih blagostanje, je vzrasla njih požrtvovalnost v boju proti tujcem in ob istem času so cvetele veda in umetnost. Pri Rimljanih vidimo, kako raste duševna kultura po punskih vojskah. Ob enem vidimo, kako grški idejni svet zmaga nad rimskim, o čemer so rekli Rimljani, da je premagane premagal zmagovalca. Ob enem imamo tu prvi pojav mecenata. Ako gremo dalje v zgodovini, vidimo, da je cela renesansa le posledica materijalnega blagostanja, ki je vladalo v Italiji na dvorih, le bogataši so si mogli držati svoje pesnike, podpirati učenjake, plačevati slikarje in kiparje. Ozmimo se na špansko vedo in umetnost po odkritju Amerike. Poglejmo Nizozemsko, ki je kot mala zemlja polnila celo Evropo s svojimi mislimi in misleci, ko je vzhodnoindijska družba v nji obogatela in z njo vsa dežela. Glede mecenatstva pa doba renesanse skoraj ima jednake: le pogledjmo italijanske dvore. Medici, papeži, pogledjmo kralje in cesarje, (Franc I. Maksimiljan, Rudolf) komu niso znani bogati Fuggerji ali Ludvig de Geer, katerih bogastvo je bilo odprto vsem, ki so delali na polju vede in umetnosti. Kje bi bile naše protestantske knjige, da nismo imeli mecenatov? Duševna kultura smo rekli za materijalno — primum evere, deinde filosofari pravi stari pregovor, — toda ona ni nje vzrok, ona jo samo podpira in omogočuje.

Pod duševno kulturo razumemo vedo in umetnost sploh. Prve potrebujemo, druga nas razveseljuje. V današnji dobi, ob času boja za obstanek, cenimo to, kar nam koristi in odklanjamo drugo kot nepotrebno, kar počenja, da postaja družba materijalistična. S tega stališča lahko presodimo naše kulturno življenje. Našo materijalno kulturo tvori naše poljedelstvo, industrija in trgovina. Od njih je odvisno tudi naše duševno

kulturno življenje. Gospodarski propad zadnjih let je zadržal tudi naš višji kulturni razvoj. Iz njega je izšlo tudi geslo, ki se ga držimo še danes, da je namreč le narodna ekonomija rešitev naroda. Geslo je samo na sebi dovolj materijalistično in še danes smo navajeni vso krivdo zadržati le na materijalno stanje. Tudi boj na meji gre v tem smislu. Mislimo, da rešimo mejo, če jo pokupimo. Ali je to pravi način obrambe, bo pokazala bodočnost. Zdi se mi, da bi bilo boljše, ko bi mogli govoriti z ono Spartanko, ki je odgovorila, ko so jo vprašali, kje je mestno obzidje s tem, da je pokazala na četo vrlih mladeničev, ki so bolj branili mesto nego zid. Propadanje na meji moramo smatrati bolj za znamenje naše male duševne nego materijalne kulture, kajti odpadajo nam tudi ljudje, ki ne odpadajo zaradi gospodarskih razmer. Ako bi bila kultura našega človeka na meji dovolj velika, bi stal zvesto na svojem mestu in bi moral imeti šole, kakršne bi sam hotel. Za zglede naj nam bodo s češko kulturo prepojeni češki delavci na severočeskem, ki stoje zvesto v kljub svojim gospodarskim razmeram.

Ako pogledamo v notranjščino naše domovine, vidimo isto. Amerikanski denar, zadružništvo in izboljšano poljedelstvo je pomnožilo našo materijalno kulturo, toda duševne kulture ni bilo in od tod propad v klerikalizem. Pravijo, da je pri nas denarja dovolj, kljub temu se ne gane ne naša veda ne umetnost.

Prinese-li bližnja bodočnost rešitev, to je vprašanje. Zdi se, da v tem oziru vlada materijalizem, ki v malem narodu ni umesten in je naravnost poguben. Na vsak način naš razvoj v tem oziru ni harmoničen. Zašli smo v egoizem in manjka nam požrtvovalnosti. Skrb za narodno gospodarsko blagostanje je gotovo velikanskega pomena, za narodni obstoj, toda smatrati je treba to le kot pogoj višje in silnejše narodne kulture, ki ostane za vselej in ostane narodu kot stalna sila nadaljnjega razvoja. Na to se pri nas dosej ni mislilo. Čegave mislite, da so velike univerze in tehnike, zvezdarne in laboratoriji, knjižnice in muzeji v Ameriki. Večina teh izobraževalnih in vzgojevalnih zavodov, ki stanejo milijone, je last ozir. dar ameriških milijonarjev, ki so morda po ameriškem pravilu „pomagaj si sam“ začeli z dolarjem in končali pri milijonih — toda zavedali so se svoje dolžnosti do človeštva. Naj omenim Vam Gehejevo ustanovo v Draždanah, ki razpolaga z 2 milijonoma mark za ljudske izobraževalne znanstvene in umetniške namene in to je delo enega trgovca.

Spomnimo se na primer posebno na veliko požrtvovalnost grških kupcev, ki so dali takorekoč vse nazaj domovini.

In končno če pogledamo Čehe: Oliva, Hlavka, ali se nam zdi, da je bil ta hitri razvoj današnje recimo

češke duševne kulture, ki stoji kot trden kamen, ob katerega se naslanja narodna sila, da je bilo vse to šele mogoče, ko je požrtvovalnost in smisel za višjo kulturo, premagala egoizem. Gotovo je, da denar sam še ne ustvarja duševne kulture, ampak one sile, ki na tem polju delajo in to delo je pogosto brez prvega nemogoče.

Reformatorji naši so našli svojega Ungnada, Vodnik je našel svojega Cojza, romantiki so našli svojega Smoleta, popularizacija vede in umetnosti, naša prosveta pa ne najde svojega Geheja ali Carnegia. To je žalosten znak dobe in zdi se mi da imamo malo smisla za svojo duševno kulturo, kar lahko postane usodno, tudi če bi po Slovenskem ljudje že od samega materijalnega blagostanja pokali. Potem se morda razpoči tudi njih egoizem in domovini bodo prišli lepši časi.

Zadnji čas dajejo razmere na Slovenskem dovolj vzroka, da premišljamo o svoji in splošni kulturi.

Iz slovenskih krajev.

Iz Trbiža. Pred par dnevi sem čakal na vlak. Pri blagajni je čakalo mnogo Notranjcev — romarjev ter prosilo za vozne listke do Radovljice. Vpslena uradnica s ščipalnikom na nosu jih ni hotela ali ni mogla razumeti. Vse je obtičalo, dasiravno se je na vlak že mudilo. Moral sem pristopiti k blagajni, da pojasnim želje potujočega občinstva. Ko uradnico še vprašam, kako je to, da ne zna ali noče razumeti slovenščine mi osorno odgovori: Wir dürfen nicht. Toraj tako, uradnikom je toraj prepovedano izdajati vozne listke, če jih zahtevajo v slovenščini. Kje so poslanci S. L. S., ki jih je samo gobeždalo, ker pravijo, da se potegujejo za slovenščino, doma se pa družijo z Nemci. Heil Slovenska Ljudska Stranka!

Iz Novega mesta se nam poroča: Gospod lekarnar B. še vedno ne more pozabiti 20. septembra in njih dogodkov. Dne 10. t. m. priredi tukajšnje telovadno društvo „Sokol“ v korist mokronoškim pogorelcem veselico s telovadbo. Ker namerava napraviti Sokol to prireditev na trgu treba je skrbeti, da se pripno žice od hiš na hiše na katere se bodo pritrdile svetilke. G. B. ima na svoji hiši železen drogce, ter ga je g. P. privatno vprašal, če bo dovolil da se na ta drogce pripne žica. Na to vprašanje razburil se je g. B. ter rekel, kako se predrzne g. P. staviti na njega tako vprašanje osobito po 20. septembru. Zatrdil je, da Sokolu ne dovolil ničesar. Vprašamo sedaj gosp. B. ki je s tem dal jasno čustva svoji šovinistični duši, svojim šovinističnim nemškimi čustvom ali smo mi Slovenci krivi za to, kar se je zgodilo v Ptuj? Ali ni ta veselica v korist pogorelcem, ter je popolnoma vsejedno če priredi veselico to ali ono narodno društvo. Ali ne

LISTEK.

MICHEL ZEVACO:

Ljubimca beneška.

Po kakšnih strmih stezah je drl naprej, po kakšnih globokih globelih? Kakšni hudourniki, kakšni prepadi so mu zapirali pot, in kako se mu jih je posrečilo prekoračiti? Tega bi niti on sam ne mogel povedati.

Gotovo je to, da je ob solnčnem vzhodu neki pastir, ko je gnil svoje kože na pašo po bregu gorovja, ki so ga prodirale ogromne skaline, kakor kosti zemeljskega ogródja, zagledal človeka, ležečega znak na dnu tesne jame ter splezal k njemu.

Neznaneč je bil v nezvesti, a ne pa ni bil. Zatekel se je bil v to jamo, na rane da bi bil padel vanjo. Bila je polna snega; onesvečenec je bil nedvomno zaspal v tem snegu.

Pastir je vzel svojo čutaro in vliil na ustnice tega neznanca par kapljic krepilne pijače.

Tujec je odprl oči, planil naglo pokoncu in uprl v pastirja tako čuden pogled, da je kozar pozneje pravil, da še nikoli ni videl bolj divjih in bolj strašnih oči.

— Kdo ste? Česa hočete od mene? je zarenčal Bembo.

— Ubog pastir sem; ekselencja, je odgovoril kozar trepetaje.

— Ali si sam?

— Sam, kakor lahko vidi vaša velemožnost.

Bembo je pogledal okrog sebe. Krepko je zasopel in se nato zopet ozrl na pastirja, a njegov pogled je bil zdaj že bolj pomirjen in manj strašen kakor prej.

— Videl sem velemožnega gospoda, je povzel pastir, in sem mislil, da so ranjeni; zato sem se približal in jim vliil v usta požirek iz svoje čutare.

Bembo je pobrskal po svojem usnjatem pasu in pomolel začudenemu pastirju rumen cekin!

— Vzem!

— Oh, gospod velemožni . . . toliko ne zaslužim niti, če

delam pol leta . . . še v celem letu ne . . .

— Vzem, toda z eni pogojem. Ako pridejo kaki ljudje tod mimo in te poprašajo, ali je šel kdo čez hribe, jim porečeš, da nisi videl nikogar.

— Da, velemožni gospod, je odgovoril pastir in spravil zlati dublon.

— Ali si me razumel?

— Da, ekselencja, toda plačati bi me za to ne bilo treba; mi gorski pastirji nimamo navade izdajati beguncev.

Bembo je pogledal kozarju globoko v oči in povsobil glavo. Zamislil se je.

Nato je povzel:

— Kje sem zdaj? . . . Daleč od Firenzuole?

— Daleč? Mislim da. Firenzuola leži na oni strani Apenin.

Tu ste na južni strani blizu Borga.

— Borga?

— Da, Borga pri Florenci.

Bembo je vztrepetal od radosti. Prekoračil je bil Apenin in je bil zdaj na poti proti Florenci, to se pravi, takorekoč na ravni cesti v Rim, na cesti v zaželjeno, varno zavetišče!

— Kod pridem v Borgo? je prašal.

— Vaša velemožnost naj spleza iz te globeli tja gor k onile skali, ki jo zlate solnčni žarki, je dejal kozar z instinktivno poezijo in vlnudnostjo hribovcev, in naj gre nato po stezi navzgor proti koči, ki visi na strmini; tista steza vodi na cesto, ki se spušča navzdol proti Borgu. Če pa gospod žele, jih lahko spremim.

— Ne, ne. Z Bogom pastir, in spomni se, kaj sem ti rekel.

Pastir je ponosno iztegnil roko, napol kakor k prisegi, napol, da pokaže Bembu smer, v kateri mu je treba hoditi.

Bembo je začel plezati iz globeli; našel je naznačeno mu stezo, dospel na cesto in prišel popoldne v Borgo.

Tam si je kupil drugega konja in zdirjal po cesti v Florenci, kamor je dospel ponoči.

Odhajaje iz Florenci, se je začel Bembo čutiti pomirjenega.

Njegovi dnevni pohodi so bili kratki; ceste so postajale čimdalje bolj obljubene; jezdeci in poštni kočije so ga srečavale neprenehoma; vse to je rodilo živahno gibanje, ki mu je preganjalo njegove temne misli.

Ko je prejahal Sieno in dospel na breg Bračianskega jezera, je zadobil trdno, popolno prepričanje, da je otet.

Popoldne je bil že na Rimski ravnini, širokem, suhem polju, ki je poleti vse ožgano od solnca, pozimi pa sila močvirno. Kakor daleč so segli Bembovi pogledi, povsod je videl zgolj nerodovito ravan, kjer se je samo tuintam majalo šibko bodičevje v dihu severnih vetrov.

Tisti dan je dospel do krčme, ki je ležala jedva par milj od Rima in se je imenovala gostilna „Pri vilah“ — zato, ker se je cesta na tistem kraju cepila vilasto na dvoje.

Bembo je sklenil ostati par ur tukaj, tako da pride v Rim šele ponoči.

Krčmar „Pri vilah“ je zagotovil njegovo ekselencjo, da bo popolno nemotena v njegovi krčmi in da ji hoče pripraviti večerjo, ki se je bo spominja še dolgo časa.

Kardinal je sedel zatorej h kaminu, ki je gel obednico.

Razkošna večerja, ki jo je obljubil krčmar, je prišla na mizo v obliki omlete, režnja pašete in jeličnega piščanca, vse to zalito s kislim, slabim vincom, o katerem je gostilničar trdil, da je pristen Kianti najfinjšje kakovosti.

Bralec ve, da je bil Bembo dober jezdec,

Kljub temu še ni niti namrdnil in je plačal, ne da bi štel denar; v zahvalo je pri krčmarju takoj avansiral od ekselence za kneževsko svetlost.

— Vraga, je premišljal kardinal, ali me je prijala blaznost v tisti krčmi tam v Firenzoli? Zdaj, ko sem hladne krvi — ali bi mogel priseči, da je bil Roland Kandiano? Hm, tisti trenotek se mi je zdelo v resnici, kakor da ga poznam.

Ob tem spominu je stresla Bemba ledena groza.

— A vendar, je povzel sam pri sebi, kakšen videz govori za to, da me je Kandiano preganjal do Firenzole in je izgubil tam mojo sled? Ali em videl v vseh osmih dnevih potovanja, ki jih imam za seboj, le najmanjšo stvar, ki bi me morala vznemirjati? Ničesar nisem videl! Ne, varala me je moja blazna groza! Ne, ne, to ni bil Kandiano! Norec sem bil, da sem se tisto strašno noč tako po neumnem pač stokrat izpostavil nevarnosti, da si starem kosti v bogve katerem prepadu.

(Dalle.)

Pisarna-UNIVERSAL-agenture

: M. MULLEY :

izda, uredi in založi edini popolni slovenski

ADRESAR

za Kranjsko, Koroško, Spod. Štajersko in Primorsko.

Važno za inserente.

prirejajo te veselice tudi vaši odjemalci? Če se čutite takega Nemca Vam nasvetujemo, da odidete v Rajh, ali pa v Kočevje, da Vam ne bo treba živeti od Slovencev. Kdo pa je bil isti, ki Vam je osigural ekzistenco, ali niso niso bili in so še Slovenci. In Vi se upate na tak način dati duška svojim nemškim čustvom, ko ste vendar odvisni od Slovencev! G. P. je blaginjak tukajšnjega gasilnega društva ter je izjavil, ker je G. B. podnačelnik, da bode odstopil od tega mesta, kajti z Nemcem-šovinistom ne mara sodelovati pri društvu. G. B. naj bi bil vesel, če se ga sploh naprosi za uslugo, ter da se ga kot Nemca pusti pri miru, ne pa tako odločno povdarjal svoje prepričanje. G. B. prepričanja Vam ne jemljemo, pač pa nasvetujemo, da isto kot lekarnar v slovenskem kraju sami zase obdržite.

Iz Vipave (Zmaga v Vipavi). Občinske volitve v Vipavi dne 2. t. m. so se končale s popolno zmago narodno-napredne stranke. V občinski odbor je prišlo le nekaj brezpomembnih klerikalcev. Klerikalci so se sicer razkorajčevali in že v naprej prerokovali, da bodo zmagali na vsej črti in pomedli vse liberalce iz občinskega odbora, a Bog, ki ima naše klerikalce posebno "rad", ta je pa hotel drugače. In tako se je zgodilo, da so klerikalci prav fletno pocekali. Se v soboto zjutraj so se klerikalni petelin trkali na svoje junaške, čukarske prsi; mi in mi in samo mi, naša je zmaga, proč z liberalci, kaj bo ta peščica proti naši ogromni večini, danes se bode po vsej slovenski domovini razlegal glas, o sijajni zmagi S. L. S. nad liberalci! Ponosno je hodil pred voliščem Rafael Premru s piko na nosu, posmeheval se našim volilecem ter radoval prihodnje zmage. Radost sijala je iz klerikalnih obrazov, ker bili so si prav gotovi zmage. A prišla je 9. ura in prišli so zavedni Vipavci in zatemnelo je klerikalno solnce, kajti število zavednih volilcev je narasčalo, kateri so oddali glasove naprednim kandidatom. Klerikalni hujškalci so vsi plaho gledali, ter sedaj preiščujejo o svoji žalostni usodi. Kaj ne, kdo bi si bil mislil, da je še toliko liberalcev v Vipavi. Vse ni nič pomagalo, ves klerikalni terorizem in vse klerikalne farbarije so bile bob ob steno. Naš zavedni kmet odprl je oči na stečaj in sprevidel, da ga klerikalci vodijo le za nos in da edino narodno-napredna stranka mu je res pripravljena pomagati iz sedanje bede. Rafael Premru je bil že gotov popolnoma, da bo županoval Vipavcem in šikaniral liberalce, ki jih je čedalje več v Vipavi, in delal je že lepe načrte za prihodnost, kako bo zlasti se spravil nad gostilničarje, Mirkotu Perhavcu pa je ležal posebno ples na srcu in zato bi se po klerikalni zmagi ne smelo več prirediti v Vipavi nikake plesne veselice, ali kakor bi se budačinski "Slovenec" izrazil, da se niti krožiti ne bode smelo. Toda kakor kaže izid volitve, pili so klerikalci na medvedovo kožo. Klerikalci so imeli kar tri kandidate za županski stolec. Sedaj pa tak poraz! Klerikalci so spravili v občinski svet komaj 10 svetovalcev, naprednjaki 14. To so posledice, če se v slepi, strankarski strasti strune preveč napenjajo. Klerikalci so veliko obljubovali Vipavcem, razdelitev vipavskih, skupnih gozdov, podaljšanje vipavske železnice in ureditev reke Vipave. A ostali so le pri praznih obljubah, storili pa niso nič za kmeta. V poslednjem času so pa še pričeli nasprotovati razdelitvi skupnih vipavskih gozdov. Ni čuda, ako je kmet sprevidel, da ga klerikalci tirajo le v pogubo in zato jim je sedaj obrnil hrbet. Sedaj imajo propadli generali klerikalne stranke dolga tri leta čas preiščevati, kako so jo s svojimi praznimi obljubami zavozili in ker bodo

prej deželnozborske volitve, jim ne odide zasluženo plačilo. Klerikalni zmagi leži popolnoma premagan na tleh in si ne more več pomagati! Ta napredna zmaga je velikega pomena za celo Vipavsko dolino, ker tej zmagi sledile bodo tudi druge zmage po vipavskih občinah. Zavednim Vipavcem vsa čast, da so tako krepko odbili naval črne armade. Klerikalcem pa svetujemo, da se naj za napredno Vipavo obrišejo pod nosom.

Iz Starega trga pri Ložu. Veliki načrti, ki se nameravajo s Cirkniškim jezerom, so vzbudili tudi v naši dolini vobče zanimanje in navdušenje. Sicer ni čuda, saj imajo tudi naši posestniki v njem velikanske senozeti, od koder izpeljujejo vsako leto cele vozove slabe jezerske trave. V slučaju pa, da jezero res osuše, tedaj jim ne bi bilo treba kositi slabe jezerske trave, sejali bi lahko ondi deteljo ali celo žito. In kakega pomena pa bi bila električna centrala v Karlovci. Nudila bi vsem dolinam krog Cirkniškega jezera dovolj elektrike, bodisi za razsvetljavo ali gonilne obrti. In potem cestna železnica od Raketa čez cirkniško in loško dolino doli na Hrvaško, ki je pravzaprav glavni namen podjetne češke družbe! Ta bi bila še le velikanskega in neprecenljivega pomena za našo do zdaj tako pozabljeno loško dolino! Saj imamo osebni in tovarni promet tako velik, da je že neizogibno potrebna nekak železnica. In ker že z davno projektirano transverzalo železnico toliko časa mečkajo, naj bi vendar odpomogla temu neizogibnemu nedostatku cestna železnica. Sicer leta cele kupe inženirjev vsak dan po Cirkniškem jezeru, ki delajo te načrte, a se bo gotovo še celo jezero parkrat napolnilo in zopet posušilo, predno bodo izpeljali ti načrti. Zlasti če bo še kaj časa nasprotoval klerikalni deželni odbor. Ljudje božji, zdaj pogledite svoje "katoliške" voditelje, ki tako "skrbne" za kmeta, a se upirajo osušitvi Cerkniškega jezera. Kadar so pa kake volitve pred vrati, tedaj vam pa sveto obljubljajo, da bodo 10 milijonov med vas razdelili, ki so si jih izposodili za svoje žepne in ki jih bo moral seveda kmet v svojih davkih plačati. Obljubljajo vam, da bodo naredili za celo deželo električno centralo, zdaj pa ko res misli podjetna češka družba na svojo roko urediti električno centralo in osušiti Cerkniško jezero, pa nasprotujejo in se upirajo! Ubogi kmet, spoznaj vendar svoje "katoliške", a sleparske voditelje, ki jim je pravzaprav vsa vera in vse ubogo ljudstvo deveta brigada, da so le njih žepi polni!

Imenitna razzsodba.

Slavno c. kr. deželno sodišče je bilo tako prijazno, da nam je poslalo prepis razzsodbe, s katero se zavrača naš ugovor proti konfiskaciji članka o še slavnijšem "Flottenvereinu" v našem listu z dne 21. avgusta. Ta imenitna razzsodba, ki jo objavljamo, da bodo tudi naši cenjeni bralci deležni modrosti našega slavnega sodišča, se glasi tako-le:

Pr. VII 56/11/6

V imenu Njegov. Veličanstva Cesarja!

C. kr. deželna sodnija v Ljubljani odd. VII je razzsodila vsled ugovora Milana Pluta in V. Zalarja zoper razzsodbo te sodnije z dne 21. avgusta 1911 o št. Pr. VII. 56/11/2, s katero je bilo razzsodeno, da ustanavlja članek v slovenskem jeziku izhajajočega dnevnika "Jutro" št. 532, začeni z: "Kar je pri nas mednarodno — militariistično — nemških prireditvev" dejanski stan pregreška po § 302 k. z., ter je

prepovedano dalje razširjati to tiskovino, po danes opravljeni javni seji nastopno.

Ugovor se v polnem obsegu zavrne in navedeno razzsodilo potrdi.

Razlogi.

"Flottenverein" je zakonito priznana družba, ki je obče koristna kot družba "rudečega" ali "belega križa". To društvo "Flottenverein" je popolnoma mednarodno, se ne bavi z narodnimi vprašanji in ima samo patriotične tendence: ojačiti naše avstrijsko brodogradnjo. V omenjenem članku pa se hoče "Flottenverein" bojkotirati in indirektno z besedami: "V bodoče se bodo znali Slovenci še bolj izogibati . . . itd." Slovence odvrčati od pristopa k temu društvu, češ da ima germanizacijske tendence in so njegove prireditve "militaristično nemške". Dejanski stan pregreška po § 302 k. z. je tedaj s tem podan in ugovor zoper zaplemba se je moral zavrniti.

Ljubljana, dne 26. avgusta 1911.

Kobler mp.

K temu dostavljamo samo toliko: Da je "Flottenverein" zakonito priznana družba, vemo sami že davno, nismo pa vedeli, in tudi v prihodnje nam ne bo nikdo — tudi ne slavno c. kr. deželno sodišče — dopovedal, da je ta družba obče koristna. V tem, da ima "patriotično" tendenco: ojačiti naše avstrijsko brodogradnjo — namreč nikakor ne moremo videti one občeokoristnosti. "Sokol" n. pr. je stokrat bolj občeokoristno društvo, ker ima namen vzgajati v ljudeh duševne in telesne sile — pa nikdar še ni prišlo slavnim državnim pravdomom ali slavnim sodiščem na misel, da bi konfiscirali kak članek, ki zabavlja čez "Sokola". — No, sicer so pa Slovenci že sami toliko pametni, da vedo, kako in kaj je s "Flottenvereinom", četudi sta slavno c. kr. drž. pravdnstvo in slavno c. kr. dež. sodišče poskrbeli, da v "Jutru" niso brali one notice. Zadosten dokaz za to je žalostni polom "Flottenvereinskih" bombončkov dne 18. avgusta . . .

DNEVNE VESTI.

Reveži. V četrtke so imeli klerikalni učitelji svoje zborovanje v Rokodolskem domu. Pravzaprav to ni bilo zborovanje učiteljev, ampak sestanek različnih katehetov in lemenatarjev. Kar je bilo učiteljev lajkov, tem se je videlo na obrazu, da so prišli na zborovanje le vsled terorizma od gotovih strani ali pa iz koristolovstva. Na prvi hip je moral poznati vsak, da je celo zborovanje navadna komedija in da Slomškarji sploh niso vedeli; čemu so sploh prišli v Ljubljano. Glavno besedo je seveda imel znani veliki zagovornik zboljšanja učiteljskih plač, državni in deželni poslanec Jaklič. Možu se je pač videlo, da ni resen. Govoril je o vseh mogočih stvareh, katere nikogar niso zanimala, le o zboljšanju gmotnega položaja učiteljskega stanu ni znil niti besede. Zakaj, to menda Jaklič sam najbolje ve. Zato je tudi to delo raje prepustil učitelju dr. Evgenu Lampetu, ki je v takih stvareh veliko bolj spreten. Učitelj dr. Lampe je nato povedal brez vsakih ovinkov Slomškarjem, da so oni žrtve obupnih deželnih financ in da so klerikalna koritarska mesta že skoro vsa zasedena. Zabil jim je pa tudi, da morajo zvesto ostati v Slomškovih vrstah, ako hočejo, da se jim bo še v naprej tako dobro godilo kakor dosedaj. Da ni manjkalo zabavljanja čez napredne učitelje, to se samoočebno razume. Splošno pa je bilo opaziti, da so tudi Slomškarji že precej siti vednega romanja na Brezje

in druga božja pota in da bi videli radi od tega kake uspehe.

Pozor! Cenjene udeležence velike skupščine Družbe sv. Cirila in Metoda, ki bo v nedeljo 10. t. m. v Trzinu, opozarjamo, da gredo skupščinarji takoj po prihodu v Trzin ob 8.36 na župno pokopališče, kjer položijo na grob blagopokojnega mecena Viljema Pollaka venec, g. prof. Ilesić pa bode imel primeren govor. Prihodnjo nedeljo mesto brzojavnih pozdravov Družbi darove!

"Vera" našega "dobrega, vernega ljudstva". Iz zadnjic omenjene knjižice "TO JE TA PRAVI INV TA ZIELI Colemone Shengen" priobčujemo v ilustracijo "vere" našega "dobrega, vernega ljudstva" sledeči "TA 37. KAPITL": Vzemimo eno kuro in odsekaj ji glavo proč in speci jo prav dobro, kakor bi jo imel sam jesti, in daj jo v eno novo skledo, z eno novo skledo pa jo pokrij in nesi na en četrtke pod večer in pokoplji jo, kjer sta dva pota narazen. Tako jo pusti 8 dni pokopano, tedaj bo čisto snedena. Potem pojdi in vzemi ti dve skledi in te bo en mož srečal z eno možno denarja, on ti jih bo notri v skledi vrget, ti pa pojdi z njim domu in nič nazaj ne poglej, če bi tudi kaj slišal. Je tudi izkušano od jezuitarjev. — Skoda le, da ta imeniten recept nič ne pomaga. Če je tudi "izkušano od jezuitarjev".

Veselica na Muljavi. Včeraj se je vršila na Muljavi veselica v proslavo Jurčičevega spomina. Veselični prostor na prijaznem vrtu poleg Jurčičevega rojstnega doma je bil primerno okrašen. Trobojnice z visokih jagned in lip so že od daleč oznanjale, da je na Muljavi slavnosten dan. Krasen dan je privabil na Muljavo precej gostov posebno ljudstva iz okolice. Kljub temu, da se je od nekaterih strani delalo proti veselici, so prišli gostje od vseh strani. Veselica se je začela s predstavo "Deseti brat", ki je bila čedno vpriporjena. Oder, kulise in druge dekoracije je izvršil g. Ferdo Vesel. Igralci so po svojih močeh naravnost izborni igrali svoje vloge in ljudstvo je z velikim zanimanjem sledilo igri. Po igri se je razvila domača veselica. V paviljonih so stregle domače gospodinje iz okolice njim na čelu gospa dr. Repičeva in g. Mandlova. Krasen dan se je končal v veseli radosti, ki je ostala med gosti tudi dolgo v krasno mesečno noč. Žal, da v praznik ni na dolenski progi poznejšega vlaka in da so morali ljubljanski gostje prebiti oditi. Ta neugodnost je gotovo odvrnila marsikakega čestilca in prijatelja Jurčičevega, da ni prišel na njegov rojstni dan in želeli bi bilo, da se misli na to, da dobimo na dolenski progi vsaj ob nedeljah nočni vlak, da bo s tem omogočeno izletnikom ob nedeljah hoditi tudi na Dolensko.

Procesija za dež. Ker že tri mesece ne dežuje in izgledajo polja kot bi jih zažgal nebeški ogenj, so napravili goriški farji z nadškofom na čelu pohod po mestu. Čeravno je kazal tisti dan — glej slučaj! — barometer nestalno vreme, je vendar Elija razpršil oblake in Boga čakata še dve procesiji: na Grad pri Mirnu in na Sv. Goro.

Ivo Vojnovič: Smrt majke Jugovičev. Prevod krasne Vojnovičeve drame je izhajal letos v "Slovanu" in je izšel sedaj v posebni knjigi z založbi "Slovana". Cena 1 K, s pošto

Naročajte, ponudite, zahtevajte in pijte samo

Tolstovrško slatino

ki je edina slovenska ter najboljša zdravilna in namizna kislava voda. Od vsakega zaboja plača podjetje v narodne namene 20 vinarjev, kamor naročnik določi. Naslov: Tolstovrška slatina, pošta Guštanj, Koroško, kjer je tudi gostilna, letovišče in prenočišče. Svoji k svojim!

MALI LISTEK.

L. E. RUBIN:

Boško.

Slika.
(Dalje.)

Zato smo se skoraj sprli, ako je prosil vrtnar za kako pomoč, ki smo mu hoteli pomagati. — Marena je navadno posedala na klopi pred kočjo, ali pa je nasipala perutnine. Koča je bila borna in majhna; imela je menda samo eno sobo, kakor smo mogli mi od zunaj uganiti. V njej menda ni bil nihče, niti oni, ki so trdili, da so bili. Vrtnar je imel polno dvorišče perutnine, za vse je skrbela edina gospodinja Marena . . . Nekateri kokiši je imela zelo udomečene, in jih je celo pestovala; kaj čuda, da so tudi nekateri izmed nas radi ušli in pestovali one kokiši, ako so prišle tostran ograje. Imele so za vratom rdeče trakove, in pripovedovali so, da so nekateri spravili tiste rdeče trakove za spomin na Mareno; kokiši pa so izpustili brez njih domov; Marena jim je prišla nove trakove na noge, ker so se z vratu prehitro izgubili . . . Pravili so, da so tudi z nog prešli trakovi . . .

Vrtnar je bil resen in strog mož, ki je pazil na svojo hčer in je dobro

razumel, kaj počenjajo oni večerni izprehodi mladih ljudi ob njegovi ograji. Prišel je k nam in nam pravil o vojaških letih in o vojski. Pušil je neprestano iz pipe. Mi smo ga zalagali z vojaški tobakom, da bi se mu priklupili. Toda prikupiti se mu ni bilo mogoče z ničemer. Trdil je, da se je ženil že priletel, da mu je bog kmalu vzel ženo, a da je pri vsem tem vendar srečen in zadovoljen, ker je bil pameten, da se je pozno ženil. Napram njemu smo bili tudi mi modri in smo radi poslušali njegove življenske izkušnje; večinoma smo ga poslušali zato, da smo mogli sloneti na ograji, da bi tam videli Mareno. Ako je prišla iz kočje, so vsi skrivaj gledali na njo, pritrjevali so in se smejali vrtnarju, toda poslušali ga niso.

V jeseni smo imeli mnogo dela na vrtu. Nekateri so se vrtnarju posebno priljubili in tudi z Mareno so se seznanili. Toda vrtnarju to ni bilo prav.

"Kaj bi vedno slonel pri ograji; delajte, fantje . . ." opominjal jih je, ako so z njo govorili.

Iz vsega je nastala cela pesem, ki smo si jo včasih peli, da smo dražili druge.

Vrtnarjeva hči ima take oči, ko en'ga pogleda zmotila bi tri . . .

Tako smo peli. V jeseni pa se je zgodilo nekaj posebnega. To vam je žalostna povest.

V pozni jeseni, ko je že padlo listje z dreves, se je pri nas nekaj izpremenilo. Izgubili smo nekaj starih tovarišev in dobili par novih. Med njimi je bil Boško. Vse smo pozdravili kot svoje brate in vprašali smo jih po imenu, rodu, domu in stanu, kakor je navada.

"Kako ti je ime?" vprašali smo Boška.

"Bogoš", je odgovoril boječ. "To je Boško", je rekel naš tovariš Joško in ga je objel kakor brata, "poglejte, zdaj imam tudi jaz svoj par."

Poslej mu ni rekel nihče Bogoš, ampak je moral nositi novo dobljeno ime, kakor smo jih nosili vsi drugi. Zvečer smo si prižgali pipe in in sedeli v krogu na mizi. Naši novi tovariši so bili žalostni, njih misli so bile še zunaj v svetu, mogoče doma, mogoče pri ljubih. Nobena stvar jih ni razveselila. Mi pa smo jim peli take pesmi, da bi jih razveselili, in smo jih izpraševali po različnih razmerah, da bi ložje spoznali svoje nove tovariše. Boško smo dali pipo s tobakom; vlekli je, ker se ni upal odreči; začel je bledeti in obsedel je s kalnimi očmi.

"Kaj ti je?" smo ga vprašali.

"Nisem vajen — nisem kadil še pipe" je odgovoril in je požrl na debelo.

Boško se mu je zasmel. Boška skoraj nikoli nismo videli brez pipe. "Kaj?" je rekel, "kako pa živiš, ako ne kadiš?"

"Ti boš slab bratec . . ." je pripomnil drugi.

"Boš pa ti kadil namesto njega; nobena prisiljena reč ni dobra," so mu odgovorili drugi.

Boško je izpil kozarec vode — in je bil zdrav.

Povedal nam je, da je bil pri stricu in da se je pri njem izučil pekarije. Bil je odnekod iz Dolenskega, zato so ga hoteli nekateri nazvati "sirotka", a nazadnje je ostalo ime, ki mu ga je nadel Boško.

Boško je bil srednje postave, črnega še zelo mladeniškega obraza, imel je komaj malo brčic in je bil še zelo boječ. Storil je vse, kar smo mu veleli, in tudi verjel je različnim lažem, s katerimi so ga nekateri nagajali.

Dolgo smo sedeli v krogu in smo spoznali kmalu, kakega duha so naši novi tovariši. Bili smo z njimi zadovoljni in oni z nami. Posebno se nam je priljubil Boško.

Zaradi zaupnosti in odkritosti smo ga lahko vsi spoznali; bil je priprosta dobra duša pravi sin svojega kraja.

K 1-10. Prevel je to delo prof. Josip Wester in se v slovenščini čita tako, da se pozna, da je kolikor mogoče blizu hrvatskemu besedilu. To je prevodu le v korist. "Smrt majke Jugovičev" je eno najkiasnejših dramatičnih del v jugoslovanski literaturi in bi moral to delo poznati vsak Slovenec. Knjiga je ilustrirana in je izdaja prav lična. Pridejan je Vojnovičev življenjepis in kratko zgodovinsko ozadje.

Vojaške vaje so dokončane. Včeraj so prihajali peš in po železnici zadnji polki od dolenske strani. Med utrujenimi vojaki je bilo videti veliko veselje, da gredo domov, kajti zadnje dni so morali prestopiti res mnogo naporov in trpeli mnogo pomanjkanja, tako da so mnogi omagali. Sliši se o več zanimivih slučajih.

Javen shod je priredilo včeraj ob 3. uri popoldne "Društvo čeških poštinih uradnikov v Pragi" v dvorani restavracije de Paris (u Čizku) Ječna ulice. Govorilo se je o splošnem položaju državnega uradništva in nalogah prihodnje zasedanja državnega zbora tičočih se službene pragmatike, časovnega napredovanja in uravnavanja aktivnih priklad in o drugih akutnih vprašanjih poštnega uradništva. Velika doba začenja za državno uradništvo. Službena pragmatika in časovno napredovanje imajo zopet biti predloženi parlamentu. Da se pa to gotovo zgodi in se najakutnejša vprašanja našega stanu zopet ne zavlečejo temveč za nas ugodno rešijo, je neobhodno potrebno prirediti številne shode, kjer bi se kompetentnim laktorjem stalno stavile pred oči njih dolžnosti napram nam. Cutimo, da se nam godi hudo, vidimo, da je nemogoče dalje prenašati vladajočo draginjo. V energičnem našem nastopu je naša usoda! S tem shodom so se otvorile jesenske manifestacije uradnikov. Upati je, da poštno uradništvo, ki je bilo vedno v ospredju podobnih akcij, svojo dolžnost do skrajnosti izvrši.

Draginjski nemiri! Radi neznozne draginje je prišlo v zadnjem času skoro v vseh evropskih državah do večjih ali manjših draginjskih izgrediv. Posebno razjarjeno je ljudstvo v Franciji in Belgiji, kjer je prišlo tekom zadnjih dni do velikanskih demonstracij. Razkačeno ljudstvo je razbilo prodajalke vse blago. Tudi pri nas v Avstriji so enaki izgredivi skoro neizogibni.

Revizija ljudskega štetja v Trstu "Piccolo" sam ne ve kako bi zakril italijanske bratce pred sramoto, ki jih čaka, ko bode dovršena revizija. Ko pride kraj Matjaževa vojska na dan, namreč onih 30 000 Slovencev, ki spe v aktih, ne bode pomagala čituta na Goldenjem trgu ne soda ne milo. Iz dobro informiranega vira smo doznali, da hočejo poslati Italijani deputacijo s Pitaccom in Gasserjem na čelu v ministrstvo za notranje zadeve, ki naj bi ustavilo revizijo! Zatorej pozor, ker hinavščina in zloba Italijanov sta dosegli že vse kaj drugega, kot preprečitev revizije!

Viom. Včeraj ponoči so se do sedaj neznani tatovi pri g. Val. Kosu, trgovcu in gostilničarju v Boh. Bistrici odnesli blagajno (Wertheim) približno 220 kg težko. Bilo je v njej okrog 1700 K in vrednostni papirji. Blagajno so našli včeraj ob 9. raztrgano, kakih 8 minut daleč za nekim grčem. Ker je gosp. Kosu manjkalo ključ od

Tudi tisti večer smo govorili o Mareni. Nagajali smo Bošku, da so tudi njega zmotile tiste oči, ker hodi neprestano kaditi na ograjo koncem vrta. Boško se je nam smejal na vse grlo.

"Ali ste vi otroci", odgovarjal je ves rdeč.

"Jaz hodim sedet koncem vrta, ker je tam ograja, da lepo mirno kadim, ne pa da bi . . ."

"Aha," nagajali so mu drugi, "prej si se drugim smejal, zdaj si pa sam prizadet."

Nekdo pa mu je pel za hrbtom:

Sem hodil k tebi vas,
sem delal kratek čas,
prosil si tako:
ostani še pri nas . . .

Boško se je nazadnje razjezil in odšel iz sobe.

Novi tovariši niso razumeli o kom govorimo; molčali so in poslušali — in se z nami vred smejali.

Drugo jutro je bil Boško že v vojaški obleki. Zelo se mu je podala. "Hej," rekel je nekdo, "Boško, ti si lep fant! Se Marena bi se vate zaljubila, ako bi te videla."

Boško je zarudel kakor nedolžna deklica. Čepico si je dal po strani in zbežal od nas.

Opoldne ga je dobil v roke Boško in ga je učil kaditi na pipo. Postala sta prava prijatelja. (Dalje.)

stranskih vrat že štiri dni, za kar se pa ni dosti zmenil, so bili gotovo že dobro znani in poučeni o celi stvari. Ker imamo tudi tu v Bohinju nekaj rokavljencev, upamo, da jih kmalu prime roka pravice.

Bik umoril pastirja. V Draguču v Istri je neki bik umoril starega pastirja Simona Grosiča. Bik je nenadoma zdivjal in se s tako silo vrgel na Grosiča, da mu je razmesaril vsa prsa. Pastir je obležal na mestu mrtve. Bika, ki je last istrskega deželnega kulturnega sveta, so le z veliko težavo ujeli in ukrotili.

Nesreča na Velikem Zvonarju. Te dni je odšlo več turistov na Veliki Zvonar. Imeli so s seboj tri vodnike. Prvi oddelek je hotel s svojim vodnikom čez neko razpoko na ledeniku. Vodnik je takoj skočil čez razpoko. Toda še predno se je on dobro postavil na noge, že skoči za njim neki turist, ki je vsled tega padel v razpoko in potegnil s seboj tudi vodnika. K sreči so dosti kmalu na lice mesta prihiteli ostali turisti, ki so ponesrečence z veliko težavo rešili. Vodnik je bil že popolnoma nezvesten.

C. kr. deželni plačilni urad v Ljubljani na Cesarja Jožefa trgu bo dne 12., 13. in 14. septembra zaradi glavnega snajenja uradnih prostorov za stranke zaprt.

Kaznovani špion. Deželna sodnica v Trstu je obsodila Jožefa Ruvalo iz Palerma na 8 mesecev težke ječe in na izgon, ker je hotel podkupiti B. Schiavona, risarja pri Tehničnem za-

vodu, ki zida naše „Dreadnoughte“. Hotel je izsiliti iz njega za visoko ceno načrte bojnih ladij.

Nesreča v Gorici. Pri gradnji varnostnih stopnic na ženskem učiteljski, ki naj bi služile v slučaju požara, se je vdrl v višini 10 metrov oder in padlo je 5 delavcev v globino. Eden je obležal na mestu mrtve, drugi je umrl v bolnišnici a trije so težko ranjeni.

Narodna čitalnica v Kamniku priredi s sodelovanjem fantov v Kamniku v nedeljo, 10. septembra t. l. točno ob pol 8. uri zvečer v društveni dvorani predstavo. Igra se „Revizor“, komedija v petih dejanjih, ruski spisatelj Nikolaj Vasiljevič Gogol, poslovenil Ivan Vesel. — Predstava se vrši v prid pogorelcem v Mokronogu. Vstopnina: Prve tri vrste sedežev po 1:20 K, druge tri vrste sedežev po 1 K, ostali sedeži po 80 v.; stojišča po 50 v. Predprodaja vstopnic prvih šest vrst v trgovini g. A. Slatnarja.

Brezdvomno je najboljši kavni pridelatek Kolinska kavna primes. Ona nadkriljuje vse druge glede kakovosti in izdatnosti, in zato se je v prav kratkem času splošno priljubila. Poleg tega pa je vzrok za priljubljenost Kolinske kavne primesi tudi ta, da je ta kavna primes pristno domače blago in še več: Kolinska tovarna podpira z rednimi prispevki našo „Družbo sv. Cirila in Metoda“, in je torej ne le v lastnem interesu naših gospodinj, temveč tudi njih narodna dolžnost, da kupujejo samo izobno domačo Kolinsko kavno primes!

stavil na mesto izpraznjenega Wastianovega graškega mandata bivšega državnoborskega poslanca pl. Weidenhofferja.

† Kardinal Puczyna.
Krakov, 8. septembra. Danes je umrl kardinal Puczyna, krakovski nadškof.

Razne vesti.

*** Samomor psa.** Milanski časopisi pripovedujejo o nekem zelo razburljivem dogodku, ki se je zgodil te dni na milanski osrednji stražnici. Stavniki mojster Premezzi je prišel na stražnico z velikim damskim psom. Ko je opravil svojo zadevo, pokliče psa, ki se je med tem vlegel pod njegove noge. Toda pes je bliskoma skočil proti oknu in padel še predno mu je kdo mogel priskočiti na pomoč, na tlak. Obležal je na mestu mrtve. Čudno se nam le zdi, da milanski častniki, ki so sicer jako pridni, ne povedo, zakaj je pes izvršil samomor. Kajti iz stališča živalske psihologije bi bilo gotovo zelo poučno izvedeti kaj je gnalo psa v smrt.

*** Igračice kronanih gospa.** Časopis „Lectures pour Tous“ prinaša o kronanih gospah zelo poučen članek: Holandska kraljica Viljemina se še vedno igra s svojimi 70 punčkami iz mladih let. Vse punčke so še jako dobro ohranjene. Večkrat se celo dogodi, da prinese kraljica par teh punčk s seboj celo na važne politične konference. — Umrla angleška kraljica Viktorija je imela 132 krasnih punčk, za katere je neki Amerikanec baje ponudil milijon dolarjev. — Sedanja angleška kraljica Aleksandra ima jako veliko veselje s pahljačami, katerih ima sedaj že nad 300, med njimi tudi par, ki so bile last nesrečne francoske kraljice Marije Antoinette. — Kraljica Aleksandra zbira tudi razne čipke, nad katerimi ima posebno veliko dopadajenje italijanska kraljica Helena.

*** Beli kanarčki.** Po dolgem trudu se je vendar posrečilo nekemu francoskemu pličarju dobiti belega kanarčka. Vjel je najprej par zelo blelih kanarčkov, katerih potomci so skoro popolnoma beli.

Slovinci darujte za „Sokolski dom“ v Borovljah.

Prodajalka
od 22 let naprej, ki je zmožna tudi pisarniškega dela
se takoj sprejme
v stalno samostojno službo. Ponudbe na upravo „Jutra“ pod „Filijalka“.

Pse vseh pasem
razpošilja v izbrano krasnih čistokrvnih eksemplarih
FUCHSOV eksport psov
PRAGA, Klamovka 25.
— Ceniki gratis in franko. —

V najem se odda prodajalna mešane stroke
Nahaja se na najlepšem kraju v mestu na Gorenjskem, obstoj že čez 40 let in je izvrstno vpeljana. S prodajalno se odda tudi vsa zaloge ter po dogovoru cela hiša. Resni reflektanti naj pošljejo ponudbe pod „Letovišče“ na upravo tega lista.

Park-hotel „TIVOLI“
odda več
mesečnih sob.
Pohištvo
kakor tudi gostilniška oprava, štelaže in gramofon se proda. Natančneje se izve na Gilncih št. 3.

Dijaki ali uradnik
(samci) dobe v hotelu „Tratnik“ Sv. Petra cesta št. 27 v Ljubljani lepe sobe in hrano po nižjih cenah. Mesečne sobe z 1, 2 ali 3 posteljami.

Kite iz las
po 5, 7, 9 in 12 K. — Barva za lase in brado „Neril“ od dr. Drallea v steklenicah po K 2— velike K 4. Lasne podlage in vse vrste mrežice. Lasulje, brade, šminke in vse drugo za maskiranje priporoča po zmernih cenah S. STRMOLI, brivec in lasničar Ljubljana, Pod Trančo št. 1 (zraven čevljarkega mostu.) Izdelovalnica za vsa lasna dela. Cenik se pošilja na zahtevo zastoj.

Junjska revolucija v Srbiji 1. 1903.
(Spomini aktivnega udeleženca.)

Iskanje zvez s pretendentom. — Knjaževac.

Genčić je še dalje iskal oficirje in ko je videl, da gre s tem zelo dobro, sva sklenila poiskati zveze s tedanjim pretendentom knezom Petrom Karagorgjevičem; da bi ga obvestili o naših namenih in zažobili njegovo privolitve.

Dolgo smo premišljali kako bi s tem začeli in kaj naj bi delali. Končno sem sem se spomnil, da sem svojecasno, ko sem živel v Negotinu, poznal in bil dober prijatelj s pok. Stevom Gjurićem sinom pok. Radovana Gjurića, nekdanjega okrajnega glavarja v Grzi Palanki, ki je bil bližji sorodnik Karagorgjevičev. Ta Stevo mi je večkrat govoril o Karagorgjevičevih in nekaterikrat tudi o zvezah, ki jih je z njimi imel.

Stevo je bil že umrl, ali znano mi je bilo, da ima sina oficirja. Tem bolj, sem si mislil, da je ravno oficir. Poizvedoval sem kje službuje in zvedel sem, da službuje v Knjaževcu.

Cetudi je bila zima in zelo slabo vreme sem se sporazumel z Genčićem, da odpotujem v Knjaževac, kjer poidečem tega Gjurića in poskušam stopiti potom njega v zvezo s Karagorgjevičem.

Na poti med Nišem in Knjaževcem sem se spustil v razgovor s kočijažem, vprašal sem ga v katero gostilno zahajajo v Knjaževcu največ oficirji in ko sem to zvedel, sem mu pozeje, ko sva že bila v mestu, rekel, da me naj zapele pred gostilno, za katero je prej rekel, da v njo zahajajo oficirji.

Ko je prišel čas za večerjo, so začeli prihajati oficirji den za drugim in so zavzemali prostor okoli velike mize, pri kateri so kosili in večerjali. Nasproti te mize so bile druge manjše mize za druge goste in jaz se vsem dem k eni taki mizi, ki je stala ravno nasproti sredine ene velike mize.

Ko sem posmatral oficirje, ki so prihajali, zapazim enega, ki je bil po

visokosti, barvi, širokem obrazu in duhovitosti v razgovoru popolnoma podoben očetu in dedu, videl sem takoj, da sem našel onega, ki sem ga iskal.

Oficirji so začeli večerjati in ker je ta oficir sedel ravno nasproti meni, sem ga stalno promatral. On je imel pri mizi prvo besedo in večkrat je delal razne, zelo duhovite opazke o tedanjih razmerah, iz česar sem se še bolj prepričal, da se nisem motil, ko sem zaključil, da je to Gjurić.

Ali hotel sem se vseeno natančno prepričati in zato sem vprašal natakarja kako se piše dotični oficir in on mi odgovori, da je to poročnik Borivoj Gjurić. To je bil torej tisti, radi katerega sem napravil toliko pot!

Moral bi se samo še seznaniti z njim.

Služaj mi je pomagal tudi pri tem in po večerji sva že sedela skupaj za mojo mizo, pila vino in se pogovarjala o vsem in okoli polnoči mi je on rekel, da bo poskušal obvestiti o vsem tem Karagorgjeviča potom neke svoje tete, gospe Caje, ali je izjavil, da ji ne more pisati iz Srbije, ampak še-le iz Oršove. Pomagal sem mu, da je mogel odpotovati v Oršovo. Malo sva še govorila, potem sva se pa poslovila in drugi dan sem odpotoval — zadovoljen z rezultatom svojega obiska v Knjaževcu, v Belgrad.

Gjurić je pošteno izvršil vse kar je obljubil. Po desetih dnevih me je obvestil o tem, kak odgovor da je dobil, ali to njegovo pismo je bilo toliko nejasno, da sem moral odpotovati zopet v Knjaževac, da bi osebno govoril s Gjurićem. Tudi to ni pomagalo, ali v Knjaževcu sem spoznal zelo zmožnega zarotnika, g. Milovana Gavrilovića, tedaj poročnika, sedaj pa stotnika. Vsi trije smo skupno večerjali in se pogovarjali celo noč o zaroti.

Karagorgjevići niso verovali v odkritosrčnost cele zadeve in za to je ta poskus propadel. (Dalje.)

Lastnik in glavni urednik Milan Plut.
Odgovorni urednik V. M. Zalar.
Tiska „Učiteljska tiskarna“ v Ljubljani.

Mali oglasi.
Beseda 5 vin. — Za one, ki iščejo službe 4 vin. — Najmanjši znesek 50 vin. — Pisnemi vprašanjem je priložiti znamko 20 vin. — Pri malih oglaših ni nič popusta in se plačujejo vnaprej; zunanji inserenti v znakmah. Zaključek malih oglasov ob 6. uri zvečer.

Hiša naproda. Jako ugodni pogoji. Ulica na grad št. 7. 534 6—1

Mesečno sobo, ako mogoče s hrano, v bližini Marijinega trga, išče boljši gospod do 15. septembra. Naslov pove upravnistvo „Jutra“. 373/2—1

Šolake deklee se sprejme na stanovanje in hrano. Kje, pove „Prva anonimna pisarna“. 540/3—1

Najboljše odgovori „Slovincu“ vsak naš prijatelj, ako se naroči na „Jutro“, ali pa najde novega naročnika!

Trgovec ali obrtnik
mora, ako hoče napredovati, opozarjati občinstvo na svojo trgovino. Reklama je duša vsakega podjetja in vsak trgovec ali obrtnik,
ki noče biti skrit
samo v svoji ulici, ampak hoče dobiti odjemalce iz vseh delov mesta in tudi z dežele,
bo inseriral v „Jutru“
ki se čita in je priljubljeno povsod po Slovenskem.

„Jutro“ se prodaja v Trstu po 6 vinarjev
v naslednjih tobakarnah:

Becher ulica Stadion,	Bruna, ulica del Rivo.
Trevisan ulica Fontana,	Bubnič, ulica Sette Fontane.
Pipan, ulica Fabra,	Gramaticopulo, ul. Barriera.
Bevk, trg Goldoni,	Spöder, ulica Barriera.
Vovk, ulica Carducci,	Lavrenčič, Vojašnični trg.
Sekovar, Vojašnični trg,	Benusi, Greta,
Hrast. Poštni trg,	Kichel, Rojan,
Može, ulica Miramar,	Baje, ulica Geppa,
Magolo, ulica Belvedere,	Luzatto, ulica Acquedotto,
Geržina, Rojan,	Segulin, ulica Industria,
Raunacher, Campo Marzio,	Lug, ulica S. Lucia,
Bruna, SS. Martiri,	Zidar, Sv. M. Magdalena,
Ercigoj, ulica Massimiliana,	Hreščak, ulica Belvedere.
Rončelj, ulica S. Marco,	Cechimi, ulica dell' Istra,

Najnovejša telefonska in brzojavna poročila.
Cesarjev povratak na Dunaj.
Dunaj, 8. septembra. Cesar se je danes preko Linca vrnil iz Ischla na Dunaj in takoj odpotoval v Schönbrunn.

Mona Lisa najdena?
Madrid, 8. septembra. V mestu Leon na Španskem so danes aretirali dve osebi, pri katerih so baje našli slavnoznano Leonardovo sliko „Mona Lisa“, ki je bila ukradena iz Louvra. Aretiranca zatrjujejo, da je to navadna kopija Leonardove slike.

Seja klubovih načelnikov.
Dunaj, 8. septembra. Predsednik državne zbornice dr. Sylvester je sklical za 15. septembra sejo klubovih načelnikov, na kateri se bo razpravljalo o sklicanju državne zbornice.

Strahovita nesreča v Nici.
Nica, 8. septembra. Danes se je v nekem tukajšnjem gledališču nena-

doma podrla streha, ki je pokopala pod seboj 40 delavcev. 16 delavcev je bilo na mestu mrtvih.

Kolera na Španskem.
Barcelona, 8. septembra. V severni Španiji, posebno pa v okolici Barcelone se je pojavilo več slučajev kolere. Radi tega beže ljudje kar trumoma čez mejo v Francijo.

Češki gostilničarji proti podraženju piva.
Praga, 8. septembra. Praški in plzenski gostilničarji so imeli danes zborovanje, na katerem so energično protestirali proti podraženju piva na Češkem.

Nesreča ekspresnega vlaka.
Belgrad, 8. septembra. Včeraj ponoči je iz Carigrada došli ekspresni vlak v bližini Belgrada trčil z nekim tovornim vlakom. Trije vozovi so bili razbiti, sicer pa ni bila nobena oseba ranjena.

Boj za Wastlanov mandat.
Gradec, 8. septembra. Eksekutivni komite naprednih strank je danes po-

Dr. Demšar
zopet ordinira.

Dr. IVAN JENKO
se je vrnil in
zopet ordinira.

Največja zaloga ur, zlatnine in srebrnine. Lastna tovarna ur v Švici. Tovarniška znamka IKO
H. SUTTNER, Ljubljana
Mestni trg. — FILIJALKA: Sv. Petra cesta. — Telefon št. 273.

„JUTRO“ se prodaja v Ljubljani

po 6 vinarjev

v naslednjih tobakarnah:

Južni kolodvor, na peronu.
Državni kolodvor.
Blaž, Dunajska cesta.
Sever, Krakovski nasip.
Pichler, Kongresni trg.
Češark, Selenburgova ulica.
Dolenec, Prešernova ulica.
Fuchs, Marije Terezije cesta.
Mrzlikar, Sodna ulica.
Šušter, Miklošičeva cesta.
Zupančič, Kolodvorska ulica.
Plunat, Kolodvorska ulica.
Šenk, Resljeva cesta.
Kotnik, Šiška.
Tivolli, na žel. prel. pri Nar. domu.
Košir, Hišlerjeva ulica.
Stiene, Valvazorjev trg.
Sušnik, Rimska cesta.
Ušeničnik, Židovska ulica.
Kleinstein, Jurčičev trg.
Križan, Sp. Šiška.

Wislak, Gosposka ulica.
Kustrin, Breg.
Tenente, Gradaška ulica.
Velkavrh, Sv. Jakoba trg.
Sitar, Florjanska ulica.
Blaznik, Stari trg.
Nagode, Mestni trg.
Kane, Sv. Petra cesta.
Treo, Sv. Petra cesta.
Kušar, Sv. Petra cesta.
Podboj, Sv. Petra cesta.
Elsner, Kopitarjeva ulica.
Bizjak, Bohoričeva ulica.
Remžgar, Zelena jama.
Svetek, Zaloška cesta.
Jamšek, Tržaška cesta.
Jezeršek, Zaloška cesta.
Likar, Glince.
Strkovič, Dunajska cesta.
Klančnik, Tržaška cesta.

Ravnokar došlo sveže jesensko blago.

Najmoderneje fino izvršene obleke, raglane, površnike in pelerine za gospode, dečke in otroke, kakor tudi :: konfekcija za dame in deklice. ::

Prodajam najmoderneje klobuke od veleznanih tvrdk Hückl, Pichler in Bossi po K 2-90.

Brez konkurence. — Priznано nizke cene.

:: Angleško skladišče oblek ::

O. BERNATOVIČ, Ljubljana, Mestni trg št. 5.

FR. ŠEVČIK

puškar

v Ljubljani,

Židovska ulica št. 7

priporoča svojo veliko zalogo najboljših pušk in samokresov najnovejšega sistema, kakor tudi municijo in vse druge lovske priprave po najnižjih cenah. Zaloga potrebščin za ribji lov.

Popravila se izvršujejo točno.

Cenovniki na zahtevanje zastoj in poštne prosto.

Lepo in belo lice

kakor tudi gladke in nežne roke podaja brez dvoma blagodišča krema brez maščobe

„OLIMPIA“

„OLIMPIA“ preparati odgovarjajo zahtevam najmodernejših kozmetike, ter so kot taki najuspešnejše in popolnoma neškodljivo sredstvo za negovanje kože.

Krema „OLIMPIA“ mali lonček K 1-20.

Krema „OLIMPIA“ veliki lonček K 2-.

Puder „OLIMPIA“ rosa K 1-50.

Puder „OLIMPIA“ creme K 1-50.

Puder „OLIMPIA“ beli K 1-50.

„OLIMPIA“ preparati se dobijo samo v lekarni

Ubald pl. Trnkoczy v Ljubljani

zraven rotovža.

M. RAVTAR

delikatesna trgovina in vinarna

Ljubljana, Jurčičev trg 3

priporoča svojo veliko zalogo raznih jestvin, finih namiznih in desertnih vin, likerjev, konjaka in šampanjca.

Eksport kranjskih klobas.

Slav. društvom posebno nizke cene. Za veselice dam blago tudi v komisijsko prodajo.

Sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica.

Vsa čista dobička se razdeljuje zavarovancem; dosedaj se ga je izplačalo K 2,485.719.—

„SLAVIJA“

vzajemno zavarovalna banka v Pragi.

Reserve in fondi K 54.000.000. Izplačane odškodnine in kapitalije K 109.356.860-58.

Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vseskozi slovansko-narodno upravo.

Vsa pojasnila daje:

Generalno zastopstvo v Ljubljani v Gosposki ulici št. 12.

Pisarne so v lastni bančni hiši.

Zavaruje poslopja in premoženje proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Zavaruje proti tatvini, razbitju ogledal in okenskih plošč.

Škode cenjuje takoj in najkulantneje. Uživa najboljše sloves, koder posluje.

Dovoljuje iz čiste dobička izdatno podporo v narodne in obnove namene.

Del. glavica: K 5.000.000.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.

Rez. fond nad K 610.000.

Stritarjeva ulica št. 2.

Podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu in Gorici.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje od dne vloge po čistih 4 1/2 %.

Jadranska banka filijalka v Ljubljani

Selenburgova ulica št. 7 (nasproti glavni pošti).

Kupuje in prodaja:

vrednostne papirje, rente, obligacije, zastavna pisma, prioritete, delnice, srečke itd. — Valute in devize. — Prodajni na vrednostne papirje in blago ležajoče v javnih skladiščih.

Promese k vsem žrebanjem.

Centrala v Trstu.

Vloge na knjižice

od dneva vložitve 4 1/2 % do dneva dviga.

Rentni davek plačuje banka iz svojega.

Na tekoči in žiro račun po dogovoru.

Zivahna zveza z Ameriko.

Akreditivi.

Menjalnica.

Eskomptuje

menice, devize in fakture — Zavarovanje vrednostnih papirjev proti kurznim izgubam. — Revizija žrebanja srečk itd. brezplačno. — Stavbni krediti. — Rembours-krediti. — Borna naročila.

Inkaso.

Filijalka v Opatiji.